

Ik begin graag met woorden van Truus Schröder:

“Alles verliep in een volkomen harmonie, de een zei wat de ander dacht. Met een andere architect was het niets geworden.”

In 1924 bouwden twee mensen deze eigenzinnige woning, hier aan de Prins Hendriklaan in Utrecht. Wat een lef!

Want stel je voor: er reden nog amper auto's door de straat, men stookte op kolen, de rokken waren lang en de hoeden hoog en de ziekenauto was een houten kar getrokken door paarden.

In die tijd dit huis neerzetten, uit het niets, zonder voorbeeld, dat is een uitzonderlijke prestatie.

Om dit te kunnen realiseren waren twee vrijgevochten mensen nodig die zich niets aantrokken van wat de omgeving van hen dacht: Truus Schröder en Gerrit Rietveld.

Zij had lef, een eigenzinnige geest en geld. Ook hij was vrijgevochten en ook hij had lef. Ze vonden elkaar in het andere, in het onbekende, in het nieuwe. En in de liefde.

Binnen vijf maanden was er een ontwerp, een vergunning en een huis. Een huis dat symbool staat voor hoe ze in het leven stonden.

Schröder betrok het samen met haar drie jonge kinderen, Binnert, Marjan en Han.

Een jaar later stond het huis in tijdschriften over de hele wereld. En wat zien we onder veel van de foto's van het huis in die bladen staan: Schröder en Rietveld.

Want inderdaad, ze bouwden dit samen. Het kon niet zonder hem, en ook zeker niet zonder haar.

Met Jessica van Geel werk ik aan een boek over het Schröderhuis. Voor dit boek bestuderen we duizenden archiefstukken; brieven, foto's en aantekeningen van onder andere Schröder, Rietveld, familieleden en opdrachtgevers.

Twee maanden geleden vonden we een foto. Een foto uit 1925, van de gevel van dit huis. We zagen linksboven de werkkamer op de begane grond een witte rechthoek met wat vlekken. We pakten een loep en wat zagen we: op de gevel stond in duidelijke letters geschilderd: Schröder en Rietveld architecten!

De samenwerking stopte niet na de bouw van dit huis. Dit was een begin.

Ze gingen verder met hun samenwerking en zetten dat in mooie dikke letters op de gevel van hun werkplek.

Schröder bleef meer dan 60 jaar in dit huis wonen. Het huis leefde met haar mee. Kinderen trokken uit, kwamen weer thuis wonen, huurders bewoonden de benedenverdieping, er werd een verdieping op het huis gebouwd, die verdieping werd er weer af gehaald, Rietveld kwam hier wonen, de omgeving werd volgebouwd en de weg verhoogd.

Van een zeer persoonlijk en intiem woonhuis werd het een huis van ons allemaal. Schroder richtte een stichting op, het huis werd rijksmonument, een museum en het eerste huis op de Unesco werelderfgoed lijst.

Dat twee mensen zo vooruitstrevend waren om dit 100 jaar geleden neer te zetten, en dat wij ons daar nog elke dag door kunnen laten inspireren, dat vieren we vandaag. Dat vieren we in 100 dagen.

Graag geef ik het woord aan de loco-burgemeester van Utrecht; Rachel Streefland.